

CEZA MUHAKEMESİNDE KOVUŞTURMA EVRESİ

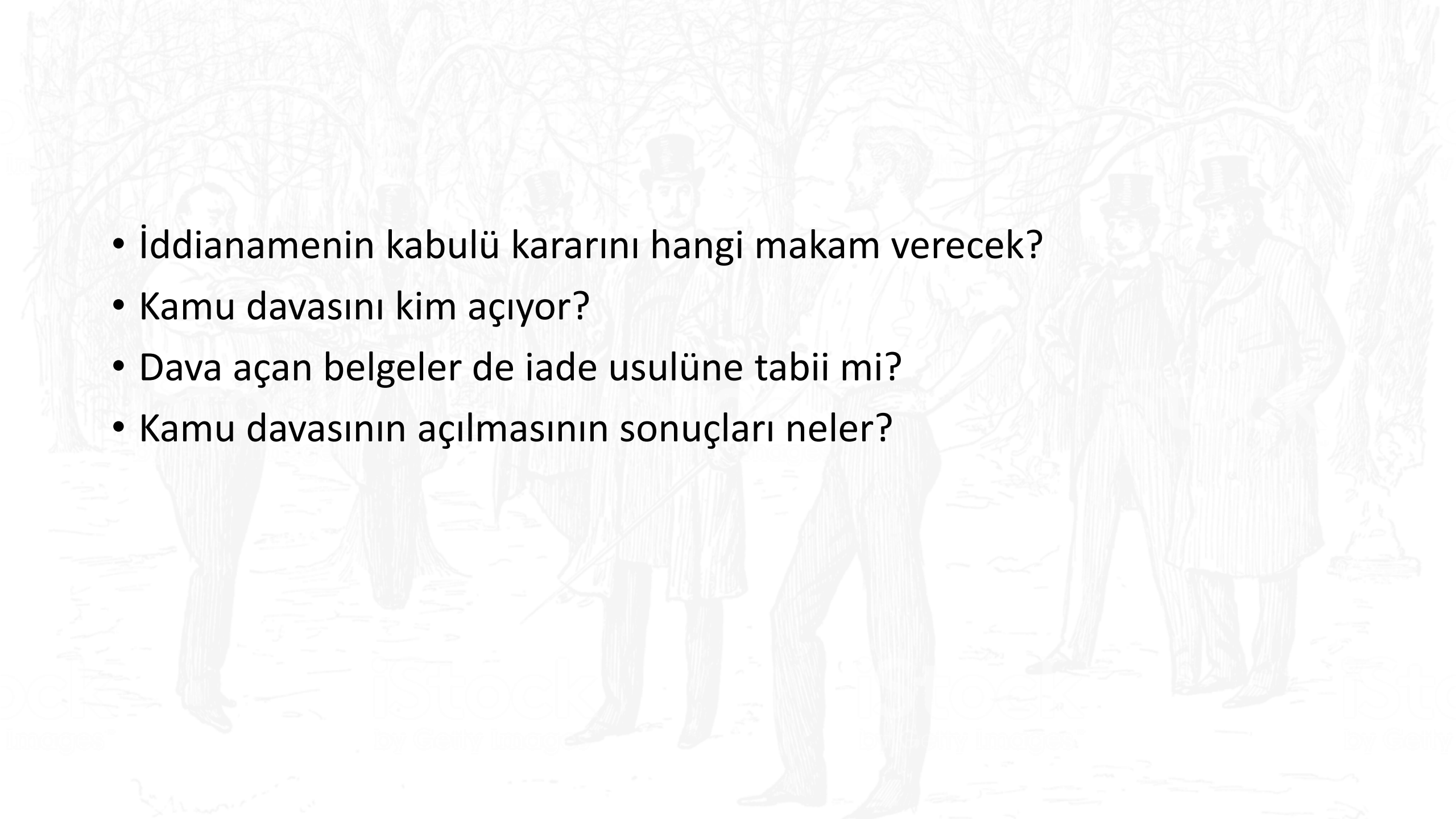
KOVUŞTURMA EVRESİNİN DEVRELERİ

DURUŞMA
HAZIRLIĐI

DURUŞMA
(dar anlamda)

SONUŐ
ŐIKARMA

KANUN YOLU

-
- İddianamenin kabulü kararını hangi makam verecek?
 - Kamu davasını kim açıyor?
 - Dava açan belgeler de iade usulüne tabii mi?
 - Kamu davasının açılmasının sonuçları neler?

DURUŞMAYA HAKİM OLAN İLKELER

SÖZLÜLÜK

AÇIKLIK (ALENİLİK)
AY m. 141
CMK m. 182/1
CMUK m. 308/6

YÜZE KARŞILIK

DOĞRUDAN
DOĞRUYALIK
m. 217

KESİKSİZLİK
CMK m. 190

Zorunlu
kapalılık
m. 185

Kovuşturma evresinde re'sen araştırma ilkesi geçerli mi?
Duruşma sırasında veya sonrasında hakim deĐiŐikliĐi olursa ne olacak?

DURUŐMANIN KAPALI YAPILMASI

ZORUNLU KAPALILIK
m. 185

İHTİYARİ
KAPALILIK
m. 182

Yayın yasağı m. 187

Justice is not only to be done, but to be seen to be done.

DURUŞMADA HAZIR BULUNMASI ZORUNLU OLANLAR
m. 188

HAKİM

CUMHURİYET SAVCISI

ZABIT KATİBİ

ZORUNLU MÜDAFİ

SANIK
(kural)
m. 193

Asliye cezada yok

m. 150/2 ve 3

m. 194
m. 195
m. 196/2
istisna
Özel usuller
Gaip ve kaçak
m. 244 vd.
Özellikle 247/3

Duruşmayı yapan hakimle hükmü veren farklı olabilir mi?
Derhal beraat 223/9 ve 193/2

Kesiksizlik ilkesinin bazı istisnaları (ara verme zorunluluğu)

Çağrı kağıdı ile savunma arasındaki koruyucu süre

Müdafiiin yokluđu
m. 151/1

Yeni müdafiiin süre istemesi
m. 151/2

Ek savunma verilmesi
m. 226/3

ESKİ HALE GETİRME
m. 40-42

SÜREYİ KUSURSUZ OLARAK
GEÇİRME

KANUN YOLUNUN
BİLDİRİLMEMESİ

DURUŞMADA
BULUNMAMA
m. 198
m. 274 (istinaf)

DELİLLERİN ORTAYA
KONULMASININ REDDİ
m. 206 vd.

TANIK, BİLİRKİŞİ, UZMAN
DİNLEME
m. 210, m. 52 vd.

YAZILI BELGELER
OKUMA
m. 209 vd.

SES VE GÖRÜNTÜ TESPİT
EDEN BELGELER
.....

DELİLLERİN ORTAYA
KONULMASI
m. 206/2

KANUNA (HUKUKA)
AYKIRI DELİL

ESASA ETKİLİ DEĞİL
(İSPAT EDİCİ DEĞİL)

DAVAYI UZATMAK
AMACIYLA
YAPILIYOR

m. 206/3 ortaya konulması kabul edilen delilin ortaya konulmasından vazgeçilmesi
m. 207 Geç bildirme

İFADE VE SORGUDA YASAK YÖNTEM DOLAYISIYLA DELİL DEĞELENDİRME YASAĞI

İfade alma ve sorguda yasak usuller

CMK Madde 148

(1) Şüphelinin ve sanığın beyanı özgür iradesine dayanmalıdır. Bunu engelleyici nitelikte kötü davranma, işkence, ilâç verme, yorma, aldatma, cebir veya tehditte bulunma, bazı araçları kullanma gibi bedensel veya ruhsal müdahaleler yapılamaz.

(2) Kanuna aykırı bir yarar vaat edilemez.

(3) Yasak usullerle elde edilen ifadeler rıza ile verilmiş olsa da delil olarak değerlendirilemez.

(4) Müdafî hazır bulunmaksızın kollukça alınan ifade, hâkim veya mahkeme huzurunda şüpheli veya sanık tarafından doğrulanmadıkça hükme esas alınamaz.

(5) Şüphelinin aynı olayla ilgili olarak yeniden ifadesinin alınması ihtiyacı ortaya çıktığında, bu işlem ancak Cumhuriyet savcısı tarafından yapılabilir.

MUTLAK DEĞERLENDİRME YASAĞININ DAYANAKLARI (TÜM DELİLLER İÇİN)

Anayasa 38/6

Kanun aykırı olarak elde edilmiş bulgular, delil olarak kabul edilmez.

CMK'nın 206/2-a

Kanuna aykırı olarak elde edilen delil reddolunur

CMK 217/2

Yüklenen suç, hukuka uygun bir şekilde elde edilmiş her tür delille ispat edilebilir

DELİL DEĞERLENDİRME

HER BİR DELİLE İLİŞKİN
OLARAK
m. 215

TÜM DELİLLERE İLİŞKİN
GENEL OLARAK
m. 216

ESAS HAKKINDA ..

MÜTALAA

SAVUNMA

m. 217 Delilleri takdir yetkisi

m. 218 Ek yetki

Son sözün hazır bulunan sanığa verilmesi CMK m. 216/3, CMUK 308/8

HÜKÜM ÇEŞİTLERİ m. 223

- DURMA KARARI
- HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI

CMK 223/2 Beraat kararı;

- Yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması,
- Yüklenen suçun sanık tarafından **işlenmediğinin sabit** olması,
- Yüklenen suç açısından failin kast veya taksirinin bulunmaması,
- Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmesine rağmen, olayda bir hukuka uygunluk nedeninin bulunması,
- Yüklenen suçun sanık tarafından **işlendiğinin sabit** olmaması,

Hallerinde verilir.

Suçsuzluk Karinesi

67.Görüldüğü üzere AYİM kararının gerekçesinde, başvurucu hakkında yürütülen ve beraatle sonuçlanan yargılamalara ve beraat kararlarının gerekçelerine, bu kapsamdaki tanık beyanları ile yargılamaya konu suçların nitelik ve niceliklerine dayanılmış ve başvurucunun beraat ettiği fiilleri işlediği kabulünü içeren ifadelere yer verilmiştir. Başvurucunun disiplin durumu değerlendirilirken, beraat kararlarına konu olan eylemler içinde yer aldığı kabul edilerek, disiplinsizlik durumu da bu kabule dayandırılmıştır. **Bu çerçevede başvuruya konu kararın gerekçesinde yer alan ifadelerden, suçluluğu ilgili mahkeme kararlarıyla sabit olmayan başvurucunun bu eylemleri işlediği ve suçlu olduğu inancının yansıtıldığı görülmektedir.** Dolayısıyla idarenin ayırma işleminin hukuka uygun olduğu sonucuna ulaşırken Mahkeme, başvurucunun disiplin durumunu ceza yargılamasından ayrı olarak disiplin hukuku ilkelerine göre değerlendirmemiş, aksine ceza mahkemesinin beraat kararının gerekçesine ve başvurucunun yargılandığı fiilleri işlediği kabulüne dayanarak kararını vermiştir. **Mahkemenin gerekçesinde kullandığı ifadelerin başvurucunun masumiyet karinesine saygı ilkesiyle bağdaştığı söylenemez.**

- Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrasında güvence altına alınan masumiyet karinesinin İHLAL EDİLDİĞİNE, OYBİRLİĞİYLE,
- 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere dosyanın ilgili mahkemeye GÖNDERİLMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,
- Başvurucu tarafından yapılan 172,50 TL harç ve 2.640,00 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.812,50 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

Hukuka uygun delile dayanan, doğrudan doğruyalık ilkesi ışığında ulaşılan vicdani kanaat

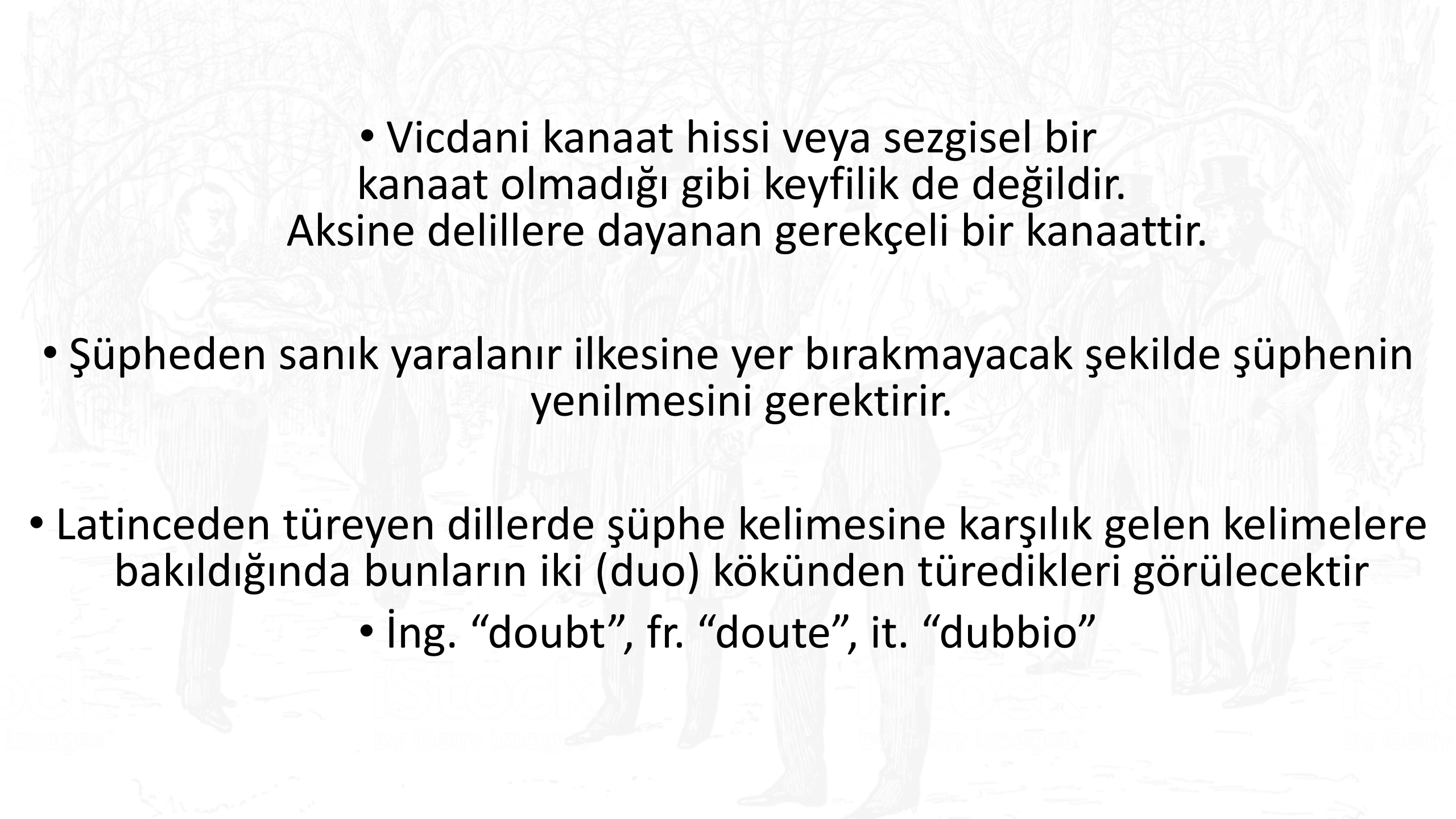
- *Delilleri takdir yetkisi*

- **Madde 217 – (1) Hâkim, kararını ancak duruşmaya getirilmiş ve huzurunda tartışılmış delillere dayandırabilir. (DOĞRUDAN DOĞRUYALIK İLKESİ) Bu deliller hâkimin vicdanî kanaatiyle serbestçe takdir edilir. (VICDANİ KANAAT)**
- (2) Yüklenen suç, **hukuka uygun bir şekilde elde edilmiş her türlü delille ispat edilebilir.**

Belçika Ceza Muhakemesi Kanunu m. 327 (2011 sonrası)	İtalyan Muhakemesi Kanunu (2006 sonrası)	Amerikan Hukuku
<p>“Müzakereye başlamadan önce jüri başkanı, müzakere odasının en görünür yerine asılan ve büyük karakterlerle yazılmış olan aşağıdaki talimatı okur :</p> <p>Kanun uyarınca mahkumiyet hükmü ancak, toplanan deliler sanığın isnat edilen suçu işlediği hususunda gerekçeye dayalı şüphenin yenilmesi suretiyle (au-delà de tout doute raisonnable) suçlu olduğunu gösterdiği takdirde verilebilir.”</p>	<p>Hakim, sanığın suçlu olduğuna; her türlü gerekçeye dayalı şüpheyi (al di la' di ogni ragionevole dubbio) yenerek kanaat getirdiği takdirde mahkumiyet hükmü verir</p>	<p>beyond the reasonable doubt</p>

Beyond the reasonable doubt (İng.)
Au-delà de tout doute raisonnable (Fr.)
Al di là di ogni ragionevole dubbio (İt.)

**GEREKÇEYE DAYANAN
ŞÜPHENİN YENİLMESİ**

- Vicdani kanaat hissi veya sezgisel bir kanaat olmadığı gibi keyfilik de değildir. Aksine delillere dayanan gerekçeli bir kanaattir.

- Şüpheden sanık yaralanır ilkesine yer bırakmayacak şekilde şüphenin yenilmesini gerektirir.

- Latineden türeyen dillerde şüphe kelimesine karşılık gelen kelimelere bakıldığında bunların iki (duo) kökünden türedikleri görülecektir

- İng. “doubt”, fr. “doute”, it. “dubbio”

Ceza Muhakemesi Kanunu

- ***Kararların gerekçeli olması***

- **Madde 34** – (1) Hâkim ve mahkemelerin **her türlü kararı, karşı oy dahil, gerekçeli olarak yazılır.** Gerekçenin yazımında **230** uncu madde göz önünde bulundurulur. Kararların örneklerinde karşı oylar da gösterilir.

- (2) Kararlarda, başvurulabilecek kanun yolu, süresi, mercii ve şekilleri belirtilir.

- ***Hükmün gerekçesinde gösterilmesi gereken hususlar***

- **Madde 230** – (1) Mahkûmiyet hükmünün gerekçesinde aşağıdaki hususlar gösterilir:

- a) İddia ve savunmada ileri sürülen görüşler.

- b) **Delillerin tartışılması ve değerlendirilmesi, hükme esas alınan ve reddedilen delillerin belirtilmesi; bu kapsamda dosya içerisinde bulunan ve hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delillerin ayrıca ve açıkça gösterilmesi.**

- c) Ulaşılan kanaat, sanığın suç oluşturduğu sabit görülen fiili ve bunun nitelendirilmesi; bu hususta ileri sürülen istemleri de dikkate alarak, Türk Ceza Kanununun 61 ve 62 nci maddelerinde belirlenen sıra ve esaslara göre cezanın belirlenmesi; yine aynı Kanunun 53 ve devamı maddelerine göre, cezaya mahkûmiyet yerine veya cezanın yanı sıra uygulanacak güvenlik tedbirinin belirlenmesi.

Ali Önal Başvurusu, (Genel Kurul) 25.5.2017

- 49. Gerekçeli karar hakkı, kişilerin adil bir şekilde yargılanmalarını sağlamayı ve denetlemeyi amaçlamakta; tarafların **muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri** ve ayrıca demokratik bir toplumda, kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini toplumun öğrenmesinin sağlanması için de gerekli olmaktadır. (Sencer Başat ve diğerleri [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, §§ 31, 34).
- 50. Mahkemelerin anılan yükümlülüğü, yargılamada ileri sürülen her türlü iddia ve savunmaya karar gerekçesinde ayrıntılı şekilde yanıt verilmesi gerektiği şeklinde anlaşılamaz. Ancak derece mahkemeleri, kendilerine sunulan tüm iddialara yanıt vermek zorunda değilse de (Yasemin Ekşi, B. No: 2013/5486, 4/12/2013, § 56) **davanın esas sorunlarının incelenmiş olduğu gerekçeli karardan anlaşılmalıdır.**
- 51. Bir kararda tam olarak hangi unsurların bulunması gerektiği davanın niteliğine ve koşullarına bağlıdır. Muhakeme sırasında açık **ve somut bir biçimde öne sürülen iddia ve savunmaların davanın sonucuna etkili olması, başka bir deyişle davanın sonucunu değiştirebilecek nitelikte bulunması hâlinde davayla doğrudan ilgili olan bu hususlara mahkemelerce makul bir gerekçe ile yanıt verilmesi gerekir** (Sencer Başat ve diğerleri, § 35).

DOĞRUDAN DOĞRUYALIK VE HAKİMİN DEĐİŐMEZLİĐİ İLKELERİ

İtalyan CMK 227

CMK 227

*Müzakareye ancak **duruşmaya katılmış** olan hakimler katılabilir. Aksi, mutlak butlanla batıldır.-*

*“Müzakerede ancak **karara ve hükme katılacak** hâkimler bulunur”*

P.K./Finlandiya, 09.07.2002 (kabul edilemezlik);

Pitkanen/Finlandiya, 09.06.2004, § 58

Graviano/İtalya, 10.02.2005, § 38

- “Ceza muhakemesinin önemli bir unsuru sanığın tanıkla davanın esası hakkında karar verecek olan hâkim önünde yüzleşmesidir. Doğrudan doğruyalık ilkesi, mahkemenin tanığın davranışları ve inanılabilirliği üzerinde yaptığı yaptığı tespitlerin önemli sonuçlar doğurabildiği ceza muhakemesinde, önemli bir teminat teşkil etmektedir. **Kural olarak mahkeme heyetinde önemli bir tanığın dinlenmesinin ardından değişiklik olduğunda, söz konusu tanık yeniden dinlenmelidir.”**

Cutean/Romanya, 02.12.2014, § 70

- 61.(...)Son derece açık usuli veya idari nedenlerle, hakimin bir davaya katılmaya devam edememesi söz konusu olabilir. Bu durumda davaya devam eden hakimlerin, delilleri ve davada ileri sürülen görüşleri tam olarak anlayabilmelerini sağlamak için alınabilecek tedbirler arasında, örneğin tanığın güvenilirliği konusunda sorun bulunmayan hallerde tanıkların ifadelerinin tutanağa kaydedilmesi veya yeni oluşan mahkeme tarafından yapılacak bir duruşmada ilgili görüşlerin ortaya konulması ya da önemli tanığın dinlenilmesi sayılabilir.
- (...)
- 70. Mahkeme olayda, ilk derece mahkemesinin kompozisyonunun, davanın sonucunun başvurunun aleyhine olmasını sağlamak veya herhangi uygunsuz bir amaçla değiştirildiği gösteren herhangi bir delil olmadığı kanaatindedir. Olayda Bükreş Bölge Mahkemesi hakiminin, bağımsızlığı veya tarafsızlığı konusunda herhangi bir sorun olmadığı gibi, ilgili tanığın ve **sanığın dinlenmesine ilişkin duruşma tutanakları da hüküm veren hakimin elinde bulunmaktadır. Ancak Mahkeme buna ek olarak sanığın ve tanıkların beyanlarının mahkumiyet hükmünde, bu kişileri doğrudan dinlemeyen tek hakimli Bükreş Bölge Mahkemesi tarafından dayanak olarak kullanıldığına işaret etmektedir.** Sonuç olarak Mahkeme, **söz konusu tutanakların varlığının,** muhakemenin doğrudan doğruyalığı ilkesine yönelik eksikliği telafi etmediği kanaatindedir.
- 72. Sonuç olarak mahkeme ilk derece mahkemesi heyetindeki hakimlerin değişmesinin ve temyiz mahkemesinde sanık ve tanıkların yeniden dinlenmemesini, başvuruun adil yargılanma hakkını ihlal etmiştir.

Cerovšek And Božičnik/Slovenya, 7.3.2017

45. Mahkeme bazı hallerde yargısal ve usuli nedenlerle, bir hakimin davaya devam etmesinin mümkün olamayabileceğini değerlendirmektedir. (bkz. Cutean/Romanya, Mellors/Birleşik Krallık). Ancak, öncelikle bu davada bu nedenlerin hiçbiri söz konusu olmadığını ifade etmek gerekir. Buna ek olarak bu nedenlerden biri ortaya çıksa dahi, hakim A.K.'nın başvurucularının **mahkumiyet kararının gerekçesini yazmaması**, davanın yeniden görülmesi suretiyle, örneğin ikinci derece mahkemesi tarafından, dosyanın yeniden duruşma açılması için ilk derece mahkemesine gönderilmesi suretiyle telafi edilebilirdi. Zira, hakim A.K emekli olmadan önce açıklanan hüküm, sanığın ve tanıkların beyanlarına dayanmaktadır.

(...)

47.Sonuç olarak, Mahkeme, yargılamayı yapan hakimin, **mahkumiyete ilişkin gerekçeyi yazmamış olması ve bu eksikliği telafi edecek herhangi uygun uygun bir tedbirin alınmamış olması** dolayısıyla başvurucunun adil yargılanma hakkının ihlal edildiği kanaatindedir.